

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

06-10-188S

СИЛАБУС	УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВНІСТЬ І КУЛЬТУРА	
SYLLABUS	UKRAINIAN STATEHOOD AND CULTURE	
Шифр за ОП Code in Degree Programme	ОК 3	
Освітній рівень Level of Education	бакалаврський (перший) Bachelor's (first)	
Галузь знань	19	Архітектура та містобудування Architecture and urban planning
Field of Knowledge		
Спеціальність Field of Study	191	Архітектура та будівництво Architecture and construction
Освітня програма	Архітектура та містобудування	
Degree Programme	<i>Architecture and urban planning</i>	

Силабус навчальної дисципліни «Українська державність і культура» для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Архітектура та містобудування», ОПП Спеціальність «Архітектура та будівництво». Рівне. НУВГП. 2024 р., 18с.

ОП на сайті університету: <https://ep3.nuwm.edu.ua/22082/>

Розробник силабусу: *Гуменюк Світлана Миколаївна, к. філос. наук, доцент, доцент кафедри журналістики та українознавства.*

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол № 6 від “07” грудня 2023 року

Завідувач кафедри: *Малевич Леся Дмитрівна, кандидат філологічних наук, доцент.*

Керівник (гарант) ОП: *Потапчук Ірина Володимирівна, к. арх., доцент.*

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІБА
Протокол № 4 від “31” січня 2024 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІБА:
Макаренко Руслан Миколайович канд. технічних наук, професор

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Освітня програма	«Архітектура та містобудування»

Спеціальність	«Архітектура та будівництво»
Рік навчання, семестр	1, 2- семестр
Кількість кредитів	4
Лекції:	34 год./ 2 год.
Практичні заняття:	28 год. / 12 год.
Самостійна робота:	58 год. / 106 год.
Курсова робота:	ні
Форма навчання	денна
Форма підсумкового контролю	залік
Мова викладання	українська
ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА	
Лектор 	Гуменюк Світлана Миколаївна , кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри журналістики та українознавства
Вікіситет	https://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/ Гуменюк_Світлана_Миколаївна
ORCID	ORCID ID 0000-0002-3505-9585
Канали комунікації	s.m.humeniuk@nuwm.edu.ua Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі MOODLE
Лектор 	Сахнюк Віта Володимирівна , старший викладач кафедри правових природоохоронних дисциплін

Вікіситет	https://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Сахнюк Віта Володимирівна
ORCID	ORCID ID 0000-0001-5531-024X
Канали комунікації	v.v.sakhniuk@nuwm.edu.ua Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі MOODLE

Програма дисципліни «Українська державність та культура»

Дисципліна «Українська державність та культура» – складова ОП, спрямована на досягнення визначених результатів навчання, якій встановлено форму підсумкового контролю «заклік» та визначено кількість 4 кредити ЄКТС. Назва ОК вказується відповідно до освітньої програми.

Для сучасного фахівця не можливо не знати основних етапів українського державотворення, особливо в умовах повномасштабної російської воєнної агресії проти України. Ця агресія супроводжується ідеологічною та інформаційною експансією, отже вивчення навчальної дисципліни «Українська державність і культура» є надзвичайно важливим і вкрай необхідним засобом захисту державних інтересів у духовній сфері та засобом впливу на національну свідомість молоді.

Дисципліна активізує актуальні для сьогодення питання, а саме:

- традиції державотворчих процесів на українських землях;
- становлення української нації;
- формування самобутньої і неповторної національної культури;
- роль і місце української держави та культури в європейському

полікультурному просторі;

- утвердження України як правової демократичної держави та інші.

Державність аналізується як комплекс інститутів економіки, політики, культури, права, які діють на території, населеній національним колективом, які зв'язують його в компактну цілість та забезпечують його розвиток у сучасному і майбутньому.

Навчальна дисципліна «Українська державність та культура» складається з III модулів:

I «Традиції державотворення в Україні: історія та сучасність»,

II «Українська державність та культура у європейському полікультурному просторі»,

III «Основи державності та права».

Мета дисципліни полягає в глибокому аналізі традицій українського державотворення, показі самобутності українського народу, його історії та культури; формуванні у здобувачів вищої освіти бачення державотворчих процесів в Україні та сприйняття її культури, як невід'ємної складової світового історичного процесу та світової культурної спадщини, а також в отриманні глибоких і міцних знань в сфері державно-правових явищ.

Основні завдання:

- проаналізувати традицію державності на території України;

- визначити роль і місце України глобалізаційних та євроінтеграційних процесах;
- розкрити умови формування та розвитку української культури, як самобутньої культури українців;
- показати розвиток української культури, як частини всесвітнього історичного та культурного процесу;
- розвивати навички дослідницької роботи з джерелами та об'єктивного аналізу історичних фактів;
- виховувати патріотичні почуття та шанобливе ставлення до історичного минуло українського народу, постатей та діячів культури;
- знати та вміти використовувати основні свої права та обов'язки як члена суспільства;
- ознайомити з цінностями вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні, принципів європейської демократії та поваги до прав громадян, враховувати їх при прийнятті рішень;
- дати знання про можливі способи захисту прав та інтересів громадян у різних правових ситуаціях;
- вміти використовувати на практиці основні положення законодавства як національного так і міжнародного.

Цілями вивчення модулю з основ Української державності та культури є:

- опанування та набуття знань з основ державності, їх ролі та значення;
- з'ясування основних своїх прав і обов'язків як члена суспільства;
- розуміння цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
- знання про можливі способи захисту прав та інтересів громадян у різних правових ситуаціях;
- розуміння принципів європейської демократії та поваги до прав громадян, враховувати їх при прийнятті рішень;
- вміння використовувати на практиці основні положення законодавства як національного так і міжнародного.

Посилання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=4326>

ІНТЕГРАЛЬНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері архітектури та містобудування, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, на основі застосування сучасних архітектурних теорій та методів, засобів суміжних наук.

ЗАГАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

ЗК01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК06. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК09. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, їх місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

СПЕЦІАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

СК01. Усвідомлення соціально-економічних і культурних аспектів архітектури та містобудування.

СК03. Усвідомлення особливостей розвитку історичних і сучасних стилів в архітектурі, містобудуванні, мистецтві та дизайні України та зарубіжних країн.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ (РН)

ПР 03. Застосовувати теорії та методи фізико-математичних, природничих, технічних та гуманітарних наук для розв'язання складних спеціалізованих задач архітектури та містобудування.

ПР 16. Розуміти соціально-економічні, екологічні, етичні й естетичні наслідки пропонованих рішень у сфері містобудування та архітектури.

Методи навчання: демонстрація, навчальна дискусія, дебати, співбесіди; прес-конференції; круглі столи; технології викладання: аналіз проблемних питань, обговорення, презентації, міні-лекції, та ін.

СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

Традиції державотворення в Україні: історія та сучасність

<p>Лекцій-2 Практичних-2 ПР 03 ПР 16 Література: 1, 2, 9, 14</p>	<p>Тема 1. Державотворчі процеси у давню та середньовічну добу. Київська Русь. Галицько-Волинське князівство. Зародження державницьких традицій на українських землях. Виникнення та становлення Русі-України. Формування та суспільно-політичний розвиток Київської Русі. Утворення Галицько-Волинського князівства та особливості його розвитку. Русь-Україна, Галицько-Волинське князівство в системі відносин середньовічних держав Східної Європи. Практичне заняття 1. <i>Стародавні держави в Україні. Київська Русь. Галицько-Волинське князівство.</i></p>
<p>Лекцій-2 Практичних-2 ПР 03 ПР 16 Література: 1, 2, 9, 14</p>	<p>Тема 2. Козацько-гетьманська державність у XVII-XVIII ст. Відродження української державності в середині XVII ст. Державно-політичний розвиток Гетьманщини в II половині XVII – XVIII ст. Запорізька Січ та її політичний вистрій. Гетьманщина в системі міжнародних відносин. Обмеження автономії та ліквідація козацько-гетьманської державності. Практичне заняття 2. <i>Козацько-гетьманська держава у XVII-XVIII ст.</i></p>
<p>Лекцій-2 Практичних-2 ПР 03 ПР 16 Література: 1, 2, 9, 14, 16</p>	<p>Тема 3. Боротьба за українську державність у 1917-1921 рр. Активізація українських національно-державотворчих тенденцій в контексті розвитку загальноросійських демократичних процесів. Українська Народна Республіка часів Центральної Ради. Універсали Центральної Ради. Гетьманський переворот. Українська держава гетьмана Павла Скоропадського: внутрішня та зовнішня політика, причини падіння. Утворення Західноукраїнської народної республіки та її державне будівництво. УНР періоду Директорії. Акт Злуки 22.01.1919 р. Проголошення більшовицької УСРР. Боротьба за владу в Україні в 1919-1920 рр. Причини поразки української національної революції 1917-1921 рр. Практичне заняття 3. <i>Боротьба за українську державність у 1917-1921 рр.</i></p>

*Лекий-2
Практичних-2
ПР 03
ПР 16
Література: 1, 2,
9, 14, 16*

Тема 4. Радянська модель української державності та її трансформації у 1921-1991 рр.

Форма і суть української радянської державності. Національна радянська державність як політичний феномен. Утворення Союзу РСР. Національне відродження 1920-х рр. «Розстріляне відродження» 1930-х рр. Західноукраїнські землі в складі Польщі, Чехословаччині та Румунії у міжвоєнний період. Карпатська Україна.

Друга світова війна та її вплив на розвиток державницьких ідей в українському суспільстві. Особливості суспільно-політичного розвитку УРСР у 2-й половині 1940-х - 1980-х роках. Колапс СРСР. Створення нової політичної ситуації в Україні на межі 1980-х – 1990-х рр. Проголошення незалежності України.

Практичне заняття 4.

Радянська модель української державності та національно-визвольний рух у 1921-1991 рр.

Тема 5. Україна - суверенна держава.

Глобалізаційні та євроінтеграційні процеси.

Державне будівництво в Україні. Л. Кравчук. Конституційний процес. Л. Кучма. Політична криза в Україні 2000-2002 роках. Президентські вибори 2004 р. «Помаранчева революція». Президентство В. Ющенка (2005-2010 рр.) та В. Януковича (2010-2014 рр.).

Революція гідності. Повалення режиму Януковича. Окупація та анексія Криму РФ. Президентські вибори 2014. Президентство П. Порошенка (2014-2019 рр). Російсько-українська війна. Прихід до влади В. Зеленського.

Україна в глобалізаційних та євроінтеграційних процесах. Співпраця з ЄС та НАТО. Військове вторгнення росії в Україну 2022 року.

Практичне заняття 5.

Україна - суверенна держава.

Глобалізаційні та євроінтеграційні процеси.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

Українська державність та культура в європейському полікультурному просторі

<p>Лекцій-2 Практичних-2 ПР 03 ПР 16 Література: 1, 2, 9, 14, 16</p>	<p>Тема 6. Давня і середньовічна культура. Культура Київської Русі та Галицько-Волинського князівства. Християнство як чинник нових культурних процесів. Писемність. Освіта і наука. Літописання. Література. Право та законодавство. Архітектура. Культові споруди. Монументальний живопис. Мистецтво мозаїки. Фрески. Іконопис. Книжкова мініатюра. Художнє ремесло. Музична культура.</p> <p>Практичне заняття 6. <i>Формування культурної багатоманітності України: у стародавніх і середніх віках.</i></p>
<p>Лекцій-2 Практичних-4 ПР 03 ПР 16 Література: 1, 2, 5, 9,11,12</p>	<p>Тема 7. Доба ренесансу та бароко Українська культура доби Ренесансу. Відродження та поширення гуманістичних ідей в духовній культурі. В-К. Острозький і його роль в відродженні української культури. Розвиток освіти і науки. Острог – культурно-освітній центр. Архітектура Ренесансу. Українська культура в II половині XVII – XVIII ст. Освіта, наука, книгодрукування. Література, музична культура, усна народна творчість. Внесок українців в розбудову Російської імперії. Визначні архітектурні пам'ятки доби козацького бароко, рококо. Живопис. Школи іконопису і гравюри. Мистецтво портрета.</p> <p>Практичне заняття 7. <i>Культура України доби ренесансу.</i></p> <p>Практичне заняття 8. <i>Культура України доби Бароко. Козацьке Бароко.</i></p>
<p>Лекцій-2 Практичних-2 ПР 03 ПР 16 Література: 1, 2, 3,5, 9, 14, 16</p>	<p>Тема 8. Національно-культурне відродження наприкінці XVIII – на початку XX ст. <i>Особливості розвитку української культури в складі Російської та Австро-Угорської імперій.</i> Періоди культурно-національного відродження. Освіта. Наука. Інтелектуальний і культурний рух 1850 – 1870-х рр. Література. Музика. Театральне мистецтво. Архітектура класицизму та ампіру. Палацово-паркова архітектура. Еклектизм. Оперні театри в Києві, Одесі, Львові. Українські благодійники та меценати. Архітектура модерну. Живопис.</p> <p>Практичне заняття 9. Національно-культурні процеси в XIX - на початку XX ст. Становлення модерної нації.</p>

<p>Лекцій-2 Практичних-2 ПР 03 ПР 16 Література: 1, 2, 4,9, 14, 16</p>	<p>Тема 9. Національна культура у ХХ-ХХІ ст.: здобутки, втрати, перспективи. Особливості розвитку культури. Здобутки і втрати в українській культурі радянської доби. Тенденції розвитку архітектури та образотворчого мистецтва. Культурне та духовне життя наприкінці ХХ ст. – початку ХХІ ст. Церква в Україні. Проблема підняття престижу української культури, входження її у світовий культурний простір, розширення й інтенсифікації міжнародних культурних зв'язків.</p> <p>Практичне заняття 10. <i>Українська культура в новітню добу світових війн та революцій (перша половина ХХ ст.).</i></p>
<p>Лекцій-2 Практичних-2 ПР 03 ПР 16 Література: 1, 2, 9, 14, 16</p>	<p>Тема 10. Українська діаспора та її внесок у розвиток державності та культури. Поняття «українська діаспора» та хвилі еміграції. Культурна праця української діаспори в Західній та Центрально-Східній Європі. Культурне життя української діаспори в Америці та Австралії. Культура східної діаспори. Внесок української діаспори в становлення незалежної України.</p> <p>Практичне заняття 11. <i>Особливості культури української діаспори.</i></p>
<p>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3.</p> <p>Основи державності та права</p>	
<p>Лекцій-4 Практичних-2 ПР 03 ПР 16 Література: 6, 7, 19, 20, 21</p>	<p>Тема 11. Загальне вчення про державу. Україна як суверенна і незалежна, демократична, соціальна, правова держава Основні закономірності виникнення держави. Теорії походження держави. Поняття та ознаки держави. Апарат держави. Функції держави. Суверенітет держави. Форма держави: загальна характеристика. Форма держави Україна. Україна як демократична держава. Форми демократії в Україні. Характеристика гілок влади: законодавча, виконавча, судова. Громадянське суспільство в Україні. Поняття та основні ознаки правової держави. Україна як соціальна держава.</p> <p>Практичне заняття 12. <i>Загальне вчення про державу. Україна як суверенна і незалежна, демократична, соціальна, правова держава.</i></p>

<p>Лекий-4 ПР 03 ПР 16 Література: 3, 6, 7,8, 23, 24</p>	<p>Тема 12. Загальне вчення про право. Правова система України Основні ознаки права. Право в системі соціальних норм. Система права, її структурні елементи. Норми права: загальна характеристика. Джерела права. Характеристика нормативно-правових актів. Правова культура.</p>
<p>Лекий-2 Практичних-2 ПР 03 ПР 16 Література: 3, 6, 7, 23, 24</p>	<p>Тема 13. Здійснення права Правовідносини. Правомірна поведінка. Правопорушення. Юридична відповідальність: поняття, мета, ознаки та види. Законність і правопорядок.</p> <p>Практичне заняття 13. <i>Загальне вчення про право. Здійснення права.</i></p>
<p>Лекий-4 Практичних-2 ПР 03 ПР 16 Література: 6, 7, 8, 22</p>	<p>Тема 14. Конституція України – Основний Закон держави Поняття конституційного права України, його предмет та методи. Закріплення державного, народного і національного суверенітету в Декларації про державний суверенітет України. Акт проголошення незалежності України. Конституція як Основний Закон України. Державні символи України. Характеристика понять «людина», «особистість», «громадянин». Права, свободи та обов'язки людини і громадянина в Україні. Міжнародні стандарти в галузі прав людини. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини.</p> <p>Практичне заняття 14. <i>Конституція України – Основний Закон держави. Конституційні екологічні права та їх забезпечення.</i></p>
<p>Порядок та критерії оцінювання</p>	

На заняттях контроль знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни проводиться в усній формі. За роботу на семінарському занятті, зокрема виступ (грунтовна доповідь) та участь у дискусії з проблемних питань (аргументовано висловлена власна позиція) можна отримати максимально - 4 бали.

Контроль самостійної роботи проводиться за допомогою перевірки та захисту реферату, мультимедійної презентації або есе за обраною темою. Загальний обсяг 8-10 сторінок. Робота може бути рукописною або друкованою і виконується українською мовою.

Захист відбувається у терміни, спільно обумовлені здобувачем вищої освіти і викладачем.

Засвоєння матеріалу 2 змістових модулів перевіряється письмово, розв'язанням тестових завдань.

Модульний контроль знань проводиться в системі Moodle. Максимальний бал за написання модульних контролів: МК1 (20 балів) та МК2 (20 балів).

Всього – 40 балів.

Якщо здобувач успішно написав 2 модульні контролі і має високий бал за поточне оцінювання, то він отримує залік автоматично. У разі не написання модульних контролів або ж отримання низьких балів за них, то здобувач складає письмовий іспит у тестовій формі через ННЦНО НУВГП. У таких випадках результати модулів скасовуються.

Модульний та підсумковий контроль знань проводиться в системі Moodle.

Бали за перший рівень – 12, другий – 6, третій – 2.

Всього 20 балів.

З навчальної дисципліни також передбачено отримання **додаткових балів:**

1. Участь з доповіддю за тематикою навчальної дисципліни на конференції – до 10 балів.

2. Написання статті в збірник наукових праць – до 10 балів.

3. Участь у I етапі Всеукраїнської олімпіади з історії України – до 5 балів.

Загальна оцінка з навчальної дисципліни розраховується як арифметична сума набраних балів (не більше 100 балів) за всі види навчальних та додаткових завдань.

Поєднання навчання та досліджень

Здобувачі вищої освіти залучені до реалізації наукових індивідуальних тем досліджень. Зокрема, в освітньому процесі використовуються наукові досягнення викладача та здобувачів:

1. Гуменюк С.М. Острозькі книжники як продовжувачі святоотцівської традиції. Альманах «Університетська Кафедра» Культурологія. Аксиологія. Філософія. Етнологія. Дискусії. Рецензії. Анотації. Серія: Філософія. Альм. М-во освіти і науки, молоді та спорту України : Київ : КНЕУ, 2014. Вип. 3. С. 37-46.

<http://ir.kneu.edu.ua/bitstream/2010/3775/1/37-46.pdf>

2. Гуменюк С.М. Концепція полемічної літератури у дослідженнях Дмитра Чижевського. Філологічний дискурс: збірник наукових праць. Серія: «Літературознавство». Хмельницький, 2018. Вип. 8. С.17-25.

<http://fildyskurs.kgpa.km.ua/архів-випусків/випуск-8-2018/1510-гуменюк-с-концепція-полемічної-літератури-у-дослідженнях-дмитра-чижевського-%7Bconcept-of-polemic-literature-in-the-research-work-of-dmytro-chyzhevsky%7D-17->

3. Гуменюк С.М., Климук М.В., Небожинський Н.В., «До тисячоліття культурних зв'язків з Афоном: козацький скит «Чорний вир» Сучасні проблеми гуманітаристики: світоглядні пошуки, комунікативні та педагогічні стратегії: Матеріали VI Всеукр. наук.-практ.конфер.Редкол. Бошицький Ю.Л., Чернецька О.В., Українець С.Я. Рівне: РІКУП НАНУ, 2016 . С.98-100.

4. Гуменюк С.М., Неогуманістичні проекти у контексті глобалізаційних процесів: виклики та перспективи. Сучасні проблеми гуманітаристики: світоглядні пошуки, комунікативні та педагогічні стратегії: Матеріали VIII Всеукр. наук.-практ.конфер.Редкол. Бошицький Ю.Л., Українець С.Я. Рівне: РІКУП НАНУ, 2018. С.68-71.

<https://drive.google.com/file/d/1sOo3jHIVm8uj3F-NYyhv6woiaQwhIkfz/view>

5. Сахнюк В. В. Роль та місце судового прецеденту у системі джерел національного права. *Молодий вчений*. 2017. № 5.1. (45.1). С. 119-122.
6. Сахнюк В., Костюкович М. Взаємодія органів державної влади та інститутів громадянського суспільства в Україні. Формування та становлення громадянського суспільства в Україні: монографія / авт. кол. Цимбалюк В.І., Гришко В. І., Міщук І. В. та інші. Одеса: КУПРІЄНКО СВ. 2019. С. 73-92.

Інформаційні ресурси

Базова література

1. Історія України: суспільство, культура, державність Навчальний посібник / П. Вербицька, Я. Лисейко, І. Хома, В. Банах, Р. Кузьмин. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2019. 268 с.

2. Історія української культури: навч. посібник / за ред. В.М. Грома. Рівне, 2012. 288 с.

<https://ep3.nuwm.edu.ua/2678/>

3. Правова доктрина України у 5 т. Т. 1. Загальнотеоретична та історична юриспруденція / заг. ред. О. В. Петришина. Харків, 2018. 976 с.

4. Борисова О., Климов А. Історія української державності у 2 томах. Київ, 2018. 464 с.

5. Зинкевич Р., Ратушна О. Нагірняк А. Історія української державності та культури. Львівська політехніка. Львів, 2020. 240с.
6. Крестовська Н. М., Матвеева Л. Г. Теорія держави і права. Підручник, практикум, Тести. 2-ге вид., випр. І доповн. Київ: Юрінком Інтер, 2022. 584 с.
7. Тополевський Р. Б., Федіна Н. В. Теорія держави і права: навч. посібн. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 268 с.
8. Конституція України від 28 червня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.

Допоміжна література

9. Бойко О.Д. Історія України. 7-е видання. Київ, 2021, 720 с.
10. Історія та культура України: навч. посібник. Харків, 2017, 108 с.
11. Яковенко Наталя. Українська шляхта з кінця XIV до середини XVII століття. Волинь і центральна Україна. Київ:Критика, 2008.470 с.
12. Гуменюк, С. М. Острозький православний традиціоналізм: світоглядні пошуки та орієнтири.. НУВГП, Рівне, Україна, 2013.
<https://ep3.nuwm.edu.ua/1643/>
13. Горник В., Кравченко С. Взаємодія держави та громадянського суспільства у запобіганні корупції як чинник національної безпеки. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія : Державне управління. 2018. Т. 29(68), № 3. С. 123-130.
14. Грицак Я. Нарис історії України. Київ, 2019. Гуржій О., Чухліб Т. Гетьманська Україна. Т. 8. Київ, 1999.
15. Котляр М. Галицько–Волинська Русь. Т. 5. Київ, 1998.
16. Рубльов О С., Реєнт О. П. Українські визвольні змагання 1917-1921 рр. Т.10. Київ, 1999.
17. Сироїд Т. Л. Міжнародний захист прав людини : навч. посіб. Харків, 2019, 310 с.
18. Святоцький Олександр. Українська державність: поняття, основні ознаки, символи, атрибути, витоки та етапи становлення. Газета «Голос України», 23 лютого 2019 р.
19. Бондаренко Н. О. Громадянське суспільство в Україні: історико-правові аспекти становлення та розвитку. *Форум права*. 2017. № 5. С. 57-63.
20. Бостан С. К. Форма державного правління: закономірності, тенденції, особливості розвитку. *Право України*. 2014. № 8. С. 27-38.
21. Гарасимів Б. Моделі громадянського суспільства: проблема взаємодії людини і держави. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Юридичні науки. 2017. № 861. С. 97-104.
22. Джураєва О. О. Динаміка сучасної держави: загальнотеоретичний аспект. *LexPortus*. 2018. № 2. С. 190-201.
23. Заєць А. Концепція правової держави і верховенства права в українській правовій доктрині. *Право України*. 2013. № 9. С. 243-269.
24. Степаненко К. В. Правова система України: вітчизняна правова традиція та проблеми трансформації. 2018. Проблеми законності. Випуск 140. С. 26-34.
25. Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року: Закон України від 28.02.2019.
[URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19#Text)

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється відповідно до «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП». URL:<http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/>. Згідно з положеннями цього документу також реалізується право здобувача на повторне вивчення дисципліни або повторне навчання на курсі.

Перездача модульних контролів здійснюється згідно з правилами, оприлюдненими на сторінці Навчально-наукового центру незалежного оцінювання за посиланням: <https://nuwm.edu.ua/strukturi-pidrozdili/navch-nauk-tsentr-nezaleznoho-otsiniuvannia-znan>.

Оголошення стосовно дедлайнів задачі та перездачі оприлюднюються на сторінці MOODLE:<https://exam.nuwm.edu.ua/>.

Здобувачі вищої освіти також зобов'язані дотримуватися дедлайнів, встановлених для виконання усіх видів навчальних завдань, розміщених на сторінці курсу на платформі MOODLE.

Неформальна та інформальна освіта

Здобувачі вищої освіти мають право на перезарахування результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті згідно з відповідним положенням: <https://nuwm.edu.ua/strukturi-pidrozdili/centr-neformalnoji-osviti>.

Здобувачі можуть самостійно опанувати відкриті онлайн-курси на платформах Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn тощо.

При цьому важливо, щоб знання та навички, що формуються під час проходження певного онлайн-курсу чи його частин, мали зв'язок з очікуваними програмними результатами навчання за освітньою програмою «Право» та відповідали переліку питань за темами навчальної дисципліни «Українська державність і культура».

Правила академічної доброчесності

Здобувач вищої освіти має ознайомитися з «Кодексом честі» та прийняти його умови.

За списування під час проведення модульного контролю чи підсумкового контролю, здобувач позбавляється подальшого права здавати матеріал і у нього виникає академічна заборгованість.

Під час виконання окремих завдань за копіювання (списування) результатів інших здобувачів вищої освіти, здобувачу знижується оцінка у відповідності до ступеня порушення академічної доброчесності.

Документи стосовно академічної доброчесності (про плагіат, порядок задачі курсових робіт, кодекс честі здобувачів вищої освіти, документи Національного агентства щодо доброчесності) наведені на сторінці ЯКІСТЬ ОСВІТИ: <https://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj>.

В аудиторії здобувачі не допускаються до списування та обману – за порушення принципів академічної доброчесності викладач може накладати санкції: зниження балів, повернення роботи на доопрацювання, не допущення до захисту роботи та ін.

Вимоги до відвідування

Здобувачу вищої освіти не дозволяється пропускати заняття без поважних причин. Якщо є довідка про хворобу чи іншу поважну причину то студенту не потрібно відпрацьовувати пропущене заняття.

При об'єктивних причинах пропуску занять, студенти можуть самостійно вивчити пропущений матеріал на платформі MOODLE

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=4326>

Здобувачі без обмежень можуть на заняттях використовувати мобільні телефони та ноутбуки.

Оновлення

За ініціативою викладача зміст даного курсу планується оновлювати щорічно, враховуючи найновіші наукові дослідження з проблем української державності та культури.

Академічна мобільність. Інтернаціоналізація.

В НУВГП розроблені процедури для реалізації права здобувачам на академічну мобільність:

Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу Національного університету водного господарства та природокористування <http://ep3.nuwm.edu.ua/4398/>

Порядок перезарахування результатів навчання за програмами академічної мобільності в Національному університеті водного господарства та природокористування

<http://ep3.nuwm.edu.ua/19458/>.

Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 року № 579

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/579-2015-%D0%BF#n8>.

Здобувачі освіти мають доступ до таких міжнародних інформаційних ресурсів:

<https://www.ufu-muenchen.de/uk><https://www.fas.harvard.edu/pages/degree-programs-courses>

Лектор

Лектор

Гуменюк С.М., к.філос.н., доцент
Сахнюк В.В., ст. викладач

Автор
Доцент КЖУ

Світлана ГУМЕНЮК

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №526
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП):
Сертифікат 58E2D9E7F900307B04000000807E2D0054327D00